

potem šele seveda nam je mogoče, naš list v taki obliki izdajati, kakor to želimo. Gotovo pa nam bode vsaki priznal, da se ne moremo nikakor spuščati v dolgove, kakor se to godi pri klerikalnih časopisih, kateri imajo dovolj „botrov“ v dolgis črnih suknjah, ki jim, ako že vse poka, nazadnje vendar poplačajo dolgove. Vsaki naročnik lahko pride k nam in se lahko pri nas na lastne oči prepriča, da število naših vrlih naročnikov vsaki dan raste! Na bedarije, katere piše „Fihpos“ in njegov oče, se od sihmal ne bomo niti ne ozirali več, temveč izdajali bomo naš list po našem dosedanjem geslu: „Med špodnještajerskega kmeta mora priti luč, njegove klerikalne verige se morajo raztrgati, odstraniti se mora sovraštvo med dvema narodoma, katera morata živeti po božji naključbi skupaj! Slovenec in Nemec sta odvisna eden od drugega, ker eden drugega živi! Še bolj, kakor do sedaj, bomo gledali klerikalnim komijem na prste, še bolj, kakor do sedaj, preganjali klerikalne konzume, ker vemo, da so samo kmetu v pogubo. Zadnji čas nas je o tem dovolj prepričal, saj vidimo, da poka skoraj v vsakem klerikalnem konzumu. Vsaki teden zabrede ta ali oni v konkurz. Plačujejo pa samo kmetje! Ako pa vas kmetje, hočemo teh plačil rešiti, ako hočemo zabraniti, da vas ne bode ta druhal goljufala, je to gotovo v vaš, a ne v naš prid, ker vas zagotovimo, da mi od našega podjetja nismo imeli nikdar niti krajcarja dobička, pač pa vi!

Zagotovimo pa vas tudi, da nas ne bodejo nikdar ne kancelni, ne spovednice, ne misijoni — tudi ne tisti hudiči, h katerim nas pošiljajo nekateri gospodje kaplani, ugonobili ker čisti naš namen, dobro našo voljo je spoznalo že dovolj naše ljudstvo, spoznali so jo dovolj naši kmetje, katerim je pošten, priden in delaven trgovec gotovo stokrat ljubši, kakor pa komij v dolgi črni suknji, kakor pa konzum, katerega nadzoruje navadno „gospodična“ z farovža, konzum, kateri danes ali jutri zabrede v tako velikansko

zabil je, da je na svetem kraju in nasmejal se je. Hudi duh je to zapazil in ga ročno zapisal, in tako je imel prvi greh na svoji vesti.

Pri tej pridigi sem se tudi jaz nasmejal. Če me je vrag zapisal, še ne vem in se ga zaradi tega ne bojim preveč, ker mi je dobro znano, da bode moral peklenščak moj mali greh izbrisati, da dobi dovolj prostora, kamor bode zaznamoval laži, obrekovanja, hujskanje in gnusobe premnogih sovražnikov »Štajerca«.

Naš župan.

Brrrr! Kar strese me, če se spomnim, kako pasje življenje živimo v Zagorju: brat je jezen na brata, sosed ne pogleda soseda, žene se hudujejo nad zakonci, otroke ščuvajo (šuntajo) nad lastne starše, nekdanje splošno spoštovane može psujejo za brezverne liberalce in nemčurje, a druge zopet imenujejo farovške podrepnike; Okrajni sodnik, ki je nekdanje hvalil Zagorčane kot najbolj mirne in najpoštenjše ljudi na svetu, jezi se zdaj skoraj vsaki teden zaradi zagorskih prepirljivcev, in sosed našega kraja se neizrečeno čudijo, kako je mogel postati iz naše tihe soseske pravcati pekel.

blato, da ga drugi ne more nihče rešiti, kakor — kmečki žep!

Našim dopisnikom se prav iz srca zahvalujemo za njih sodelovanje in jih prosimo, naj nam pomagajo še naprej! Dolžnost vsakega napredno mislečega človeka je, da pomaga svojemu sobratu, naj si bode Nemec ali Slovenec! Naprednjaki, držimo skupaj in sovraštvo med narodoma bode poginilo z njegovim povzročiteljem, s klerikalizmom vred!

Uredništvo in upravnštvo „Štajerca“.

Našim kmetom.

„Kmečki stan, srečen stan“! Ali morda ni res? Kmet, kateri je opravil svojo težko delo, kateri je poplačal svoje dandanes malone zares prevelika plačila, je — srečen!

Toda ne smete me krivo razumeti, tudi jaz vem, da je ravno ta stan najbolj težaven stan; a dragi kmetje, vedite, da so marsikateri drugi stanovi še težji! Stari Rimljan je izustil pomenljive besede: „Srečen, kdor je med kmeti!“ Ali morda ni res? Dragi gospodar, ti si sam svoj gospod v tvoji hiši, nihče te ne more in te tudi ne sme strahovati. Draga gospodinja, ti si kakor mala kneginja na tvojem domu! Delati pa mora človek povsod, ker je zato ustvarjen.

Seveda, kmečki stan ni srečen stan, ako se sliši že zarano v jutro, ko je prvokrat petelin zapel, preklinjanje gospodarjevo, ker je hlapec malo zadremal. Dragi mi gospodar, v tem slučaju ne pomaga kletvica nič! Idi, pa zbudi hlapca, a pri tem pa molči! Pazi drugo jutro, ako ti bode zopet zaspal. Zbudi ga drugo jutro zopet in mu pri tem mirno reči, da mora sam vstajati, ker dobi zato plačilo. Pazi še tretje jutro; ako zopet ni vstal, potem mu pa povej, da hočeš imeti takega hlapca, kateri v jutro vstaja, in ker on, kakor se vidi, tega ne more storiti, naj si poišče takega gospodarja, kateri ga bode pustil spati do poldneva. Ako hlapec potem še četrto jutro

Da, da, pred par leti je bilo pri nas popolnoma drugače. Živelimo v bratovski ljubezni ter pomagali eden drugemu. Ako pa je nastal kje majhen razpor, poravnali smo ga z lepim. Zato nas je bil zelo vesel belolasi, dobri župnik, ki uživa sedaj že večno plačilo pred božjim prestolom.

Poprej so se pri nas vršile vse volitve brez hrupa in sovraštva, kajti bila je v naši občini že od nekdaj navada, da smo volili le najpametnejše in najdelavnejše može.

Prebiralimo različne liste in si jih sposojevali med seboj. In ko si ti, korenjaški »Štajerc« zagledal luč sveta, smo tudi po tebi pridno segali.

Čeravno smo mnogo čitali, vendar nismo nikoli slišali od svojega dušnega pastirja, tudi naš učitelj ni nikdar rekel: »Pustite ta časopis, on je nemčurski!« Še celo zelo dopadlo je vrlima gospodoma naše veselje do knjig in časopisov, češ: z mnogim branjem si ljudstvo bistri razum in blaži srce.

Žalibog je prišla za toplim solncem, ki nas je gredo z žarki krščanske ljubezni, huda mrzla burja.

Bridka smrt nam je vzela priljubljenega župnika, očeta sirot in tolažnika žalostnih.

Ko smo odnesli njegove zemeljske ostanke iz farovža, prišlo mi je nehote na misel, da nesemo ljubezen, katero nam

noče vstati, pa naj gre svojo pot. Kaj ne, tako je prav? Svet je velik in hlapcev dovolj, tudi gospodarjev je dosti na svetu! Ti gospodar, dobiš najbrž takega hlapca, ki bode zgodaj vstajal, ako pa hlapec dobi takega gospodarja, ki ga bode pustil spati, pa bode obema vstreženo. Kletvice pri tem ni treba. Sploh pa ti bodem svetoval, dragi gospodar, da sam prav rano vstajaš, potem si bode mislil hlapec, da bo pač tudi njemu treba vstati, ker je že „ta stari“ vsako jutro tako zgodaj po koncu.

Draga gospodinja, ako ti ne pomije tvoja dekla po redu posode in ako sploh ni vajena snage, no, pa jo poduči, kako hočeš vse imeti in videla bodeš, da si bode dekla tvojo snago precej prilastila. Če se je pa noče prilastiti, potem pa ji zopet reči, naj si poišče tako gospodinjo, katera ljubi nesnažne sklede in žličce. Pri vsem tem ni potreba zmerjanja, najmanj pa kletvice.

Ako hočeta, draga gospodinja in pa dragi gospodar, da bode deca pridna, učita jo že iz prve mladosti lepega vedenja, učita jih molitvic, sploh pa vama povem, da bodeta na vajino deco najbolj vplivala s svojim vzgledom. Ako vidva sovražita vajine stariše, začne takoj otrok misliti in na to ni čudo, ako vama potem tudi to prej ali poznej povrača. Otrok dobro pomni, in kakor sem že pisal enkrat na tem mestu, se gotovo tudi povsod uresniči stari pregovor: „Ti očeta do praga, sin te pa bode čez prag!“

Pijani gospodar nima nikdar treznega hlapca! Ako je že zares kakega treznega dobil, potem se ta gotovo od njega precej pijančevanja navadi, ali pa si poišče treznega gospodarja. Zapravljiva gospodinja ne more in ne sme zahtevati od svoje dekline varčnosti, ravno tako, kakor se pač vsakdor domačemu gospodu iz farovža smeje, ako ta vedno klesti po šesti božji zapovedi, sam pa v tem oziru ne ravna po svojih cerkvenih zapovedih.

To so samo mali vzgledi, lahko bi jih naštel se več! Toraj kje je sreča kmečkega doma iskati?

Je tolikokrat priporočal, v tihi grob in med pogrebno mašo se mi je vedno dozdevalo, da se črni vrag na podobi sv. Mihaela škodoželjno posmehuje žalostnim Zagorčanom.

Črez malo tednov smo dobili novega župnika. Čeravno smo vedeli, da častitljivega gospoda Gašparja — tako se je namreč pisal umrli ne dobimo nikdar več, — vendar se nam še niti sanjalo ni, kakšen hudoben duh bo prišel za njim v našo faro.

Že druga pridiga novega dušnega pastirja nas je prestrašila in prepričala, da ni prišel k nam v imenu Gospodovem in ne v imenu Onega, ki je toliko učil o ljubezni do bližnjega in ki se je pustil iz ljubezni do ubozega človeštva pribiti na sramotni križ. Pridigal je, da ne trpi v svoji fari, da bi ljudje brali kaj družnega kakor klerikalne liste, da ima smrten greh, kdor čita napredne časopise, da si mora vsaka hiša naročiti »Slov. Gospodarja« ali pa vsaj »Naš Dom« in da morajo gospodinje, ki hočejo priti v nebesa, zmetati vse liberalne spise v peč itd.

Tretjo nedeljo je tožil, da plačujemo premalo za sv. maše in križeve pote, da ne zbiramo dovolj pridno za procesije in da ne dajemo župniku žitne in vinske bere.

Potem se je spravil nad solo, ter kvasil, da je brezverna, oda sam ni posebno rad hodil podučevati krščanski nauk.

Dragi mi, iskati jo je doma, iskati jo je pri gospodarju in posebno pri gospodinji. Ako sta ta dva taka, kakor je treba, potem bode vse dobro in kmečki dom bode zares srečen dom, kmečki stan, srečen stan!

Govoril sem nekoč z nekim kmetom in ga vprašal, kako se počuti. Rekel mi je: „Nebo ni vedno oblačno, pa tudi vedno jasno ne more biti. Dolgovi me terejo, pa kaj to, dolgove imajo tudi gospodje, dolgove ima celo cesarstvo, pa vendar se še ni pogreznilo. Nekaj sem jih plačal, nekaj še jih bodem z Božjo pomočjo; Bog mi daj samo zdravje in dobro pamet!“

Ali ni tako prav? Zares, Božja pomoč, zdravje in dobra pamet pomagajo povsod, in te tri vam želim vsem iz celega srca, ker sem prepričan, da bode prišla potem tudi v tisto kmečko hišo sreča, katera misli, da je nima!

(Dalje prihodnjič.)

Spodnje-štajerske novice.

Zopet klerikalen konzum, ki je šel žvižgat. V Vitanju na Štajerskem so klerikalci pred tremi leti ustanovili „Kmetijsko zadruzo“. Zgodilo se je to po vplivu državnega in deželnega poslanca Žičkarja in s pomočjo očeta dr. Jankoviča. Seveda je gospod Žičkar obetal ljudstvu zlate gradove, če pristopi k zadrugi. Tekom treh let je ta zadruga popolnoma dogospodarila. Te dni je prišla zadruga v konkurz. Seveda je bila zadruga v zvezi z ondotno posojilnico in so pobožni gospodje hoteli, da naj posojilnica plača izgubo zadruge. Posojilničarji pa tega le niso hoteli storiti in ni se čuditi, kajti primankljaj pri zadrugi znaša 12.000 kron. Tako se je zgodilo, da je morala ta zadruga — ki je bila prav navaden konzum — iti v konkurs. Te dni je prišla iz Celja sodna komisija, ki je zadrugo uradno zaprla. Proti vodstvu se je začela kazenska preiskava, ker je še potem naročalo blago, ko je zadruga že imela več dolga, kakor premoženja.

Drugokrat se je zopet repenčil zaradi naprednih listov in zavoljo slabega ofra. In tako se je v cerkvi skoraj vsako nedeljo slišalo namesto besede božje le zbadanje in hujskanje.

Še hujsi je postal ob novem letu. Tedaj se je začel spodtikati tudi nad našim občinskim odborom in vrlim županom. Začudeno smo se spogledovali. Hitro potem smo izvedeli, kam pes taco moli. Naš župan je namreč cekmeštar in zato ga je župnik poklical pred sebe in mu ukazal, naj podpiše cerkveni račun in neko prazno polo papirja. Toda fajmster je naletel na moza! Župan je samo rekel: »Jaz ne podpišem ničesar, kar mi ni znano«, in je odšel. Zato je bil ogenj v strehi. Župnik ni mogel tega preboleti in iz maščevanja je sklenil, da mora župana spodrinuti in na njegovo mesto spraviti svojega pristaša.

Da bi dosegel svoj namen, blatil je občinski odbor po »Gospodarju« in »Fihposu«, letal od hiše do hiše, hujskal žene proti možom, upnike proti dolžnikom, ter pobiral pooblastila.

Po mnogem trudu se mu je njegov namen posrečil, in na županski stol se je vsedel Kušak, največi tercižalec in bedak cele fare.

(Konec sledi.)